

Rijnstate

Dialyse: fasten your seatbelt

Catharien Schreuder en Jacobien Verhave

"Please fasten your seatbelt. We're
expecting a little turbulence."

Rijnstate. Voorop in zorg voor jou.

Doel: De juiste dialysezorg bij iedere patiënt

Streven naar optimale

Flexibiliteit

Dialyse

Kwaliteit van leven

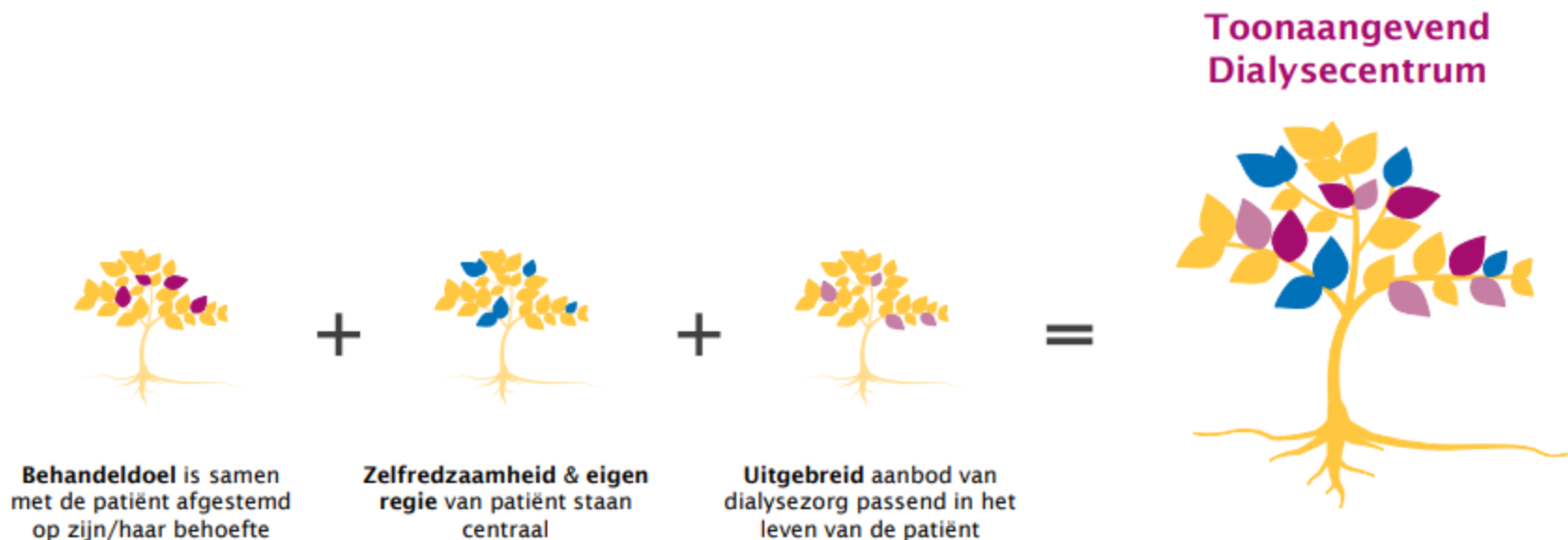
Klachten vermindering

Zelfstandigheid

Rijnstate wil een toonaangevend dialysecentrum zijn waarbij de patiënt centraal staat

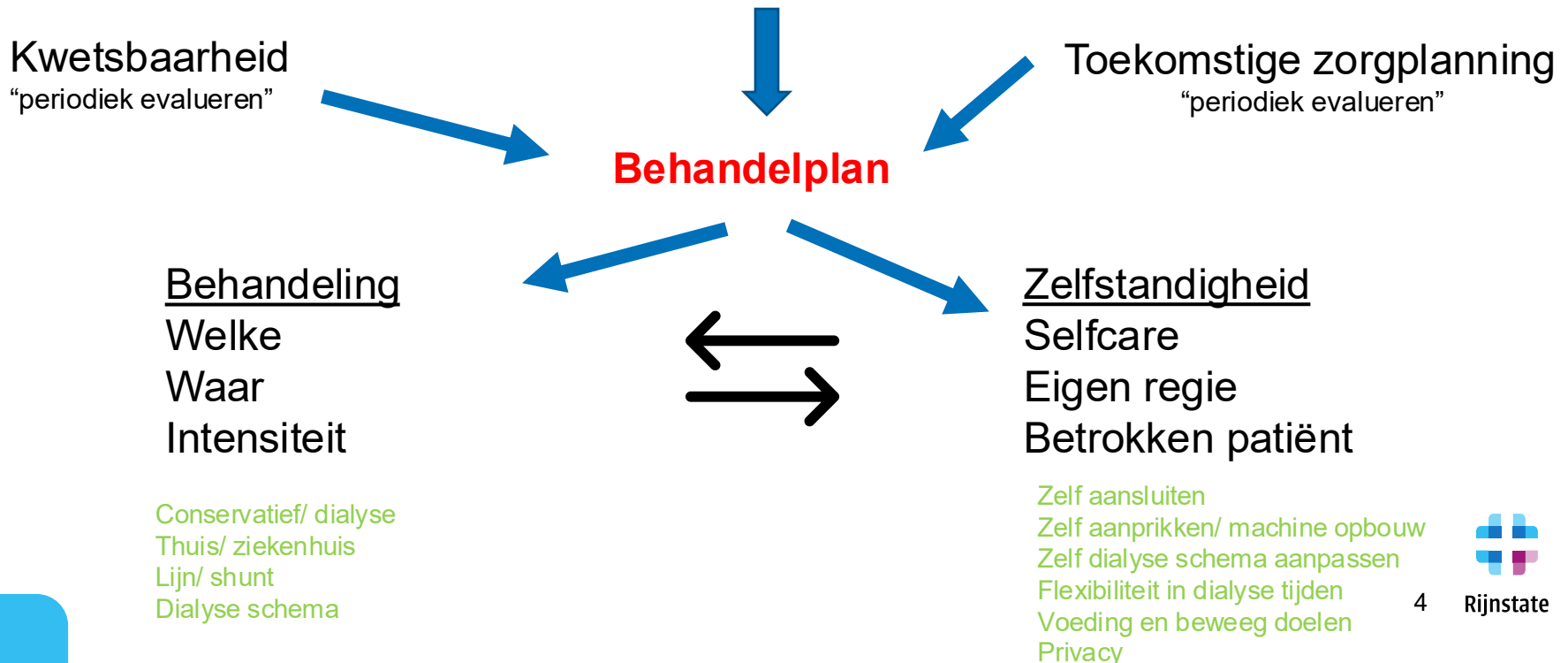
Rijnstate groeit naar een toonaangevend centrum in dialysezorg door aan te sluiten bij de behoefte van de patiënt met een flexibele inrichting van de dialysezorg, waarbij zelfredzaamheid & eigen regie het uitgangspunt is

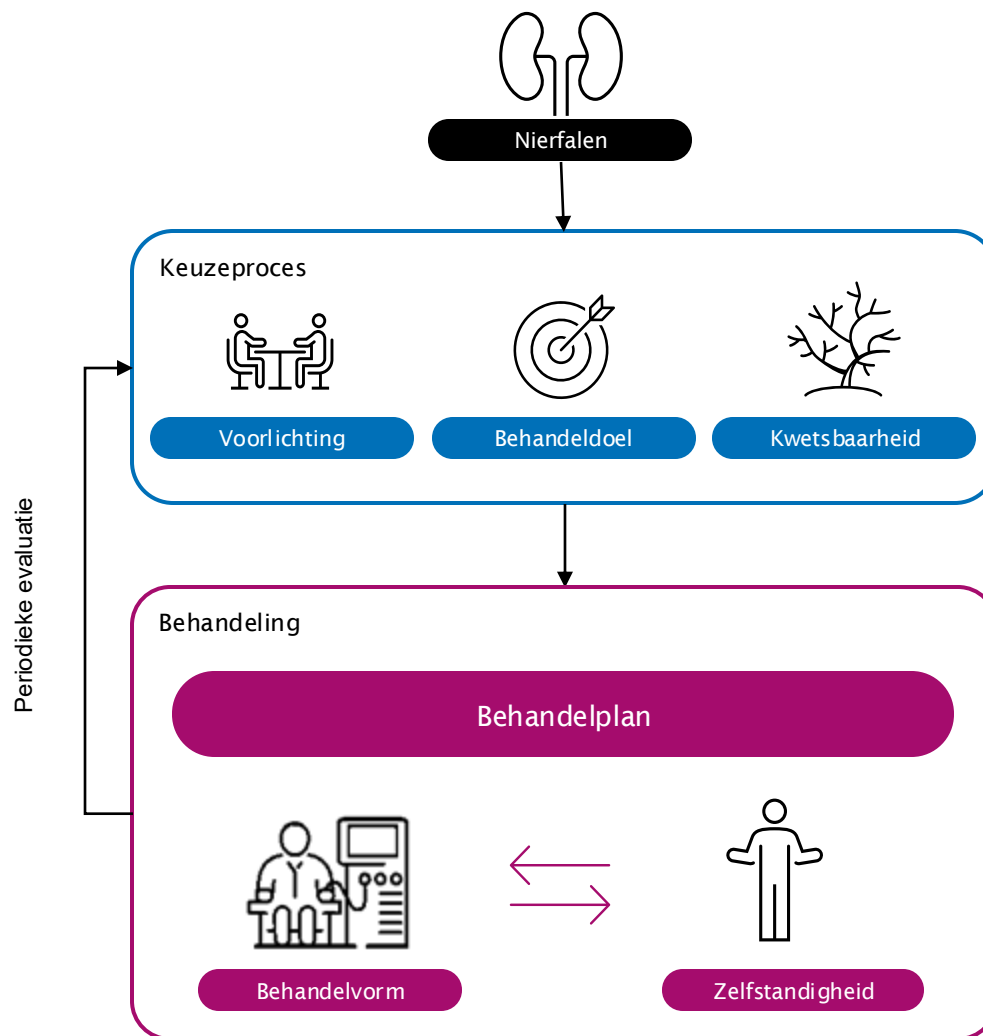
Patiënt visie

Voorlichting/ ervaringsdeskundige

RIJNSTATE visie

Concreet: thuis als het kan

Eigen regie staat centraal

Digitalisering is essentieel

Bijkomend voordeel

- mogelijkheden leefstijl interventie en preventie
- sneller monitoren van zorg en vervolgens verbeteringen zorg
- digitale skills te gebruiken in zorg buiten dialyse

NB dialyse patiënt komt gemiddeld

bij 5 andere specialisten in periode van 1,5 jaar

Rijnstate

Brugunit (Pilot)

Een introductieprogramma voor
hemodialyse patiënten aan de hand
van het Pilootmodel

Rijnstate. Voorop in zorg voor jou.

aanleiding

Onvoldoende
voorlichting en
educatie bij start
dialyse

Geen tijd tijdens
dienstwerkzaamheden

Geen aandacht voor
zelfmanagement

Geen beschikbaarheid
van compleet
voorlichtingsmateriaal

Vooronderzoek

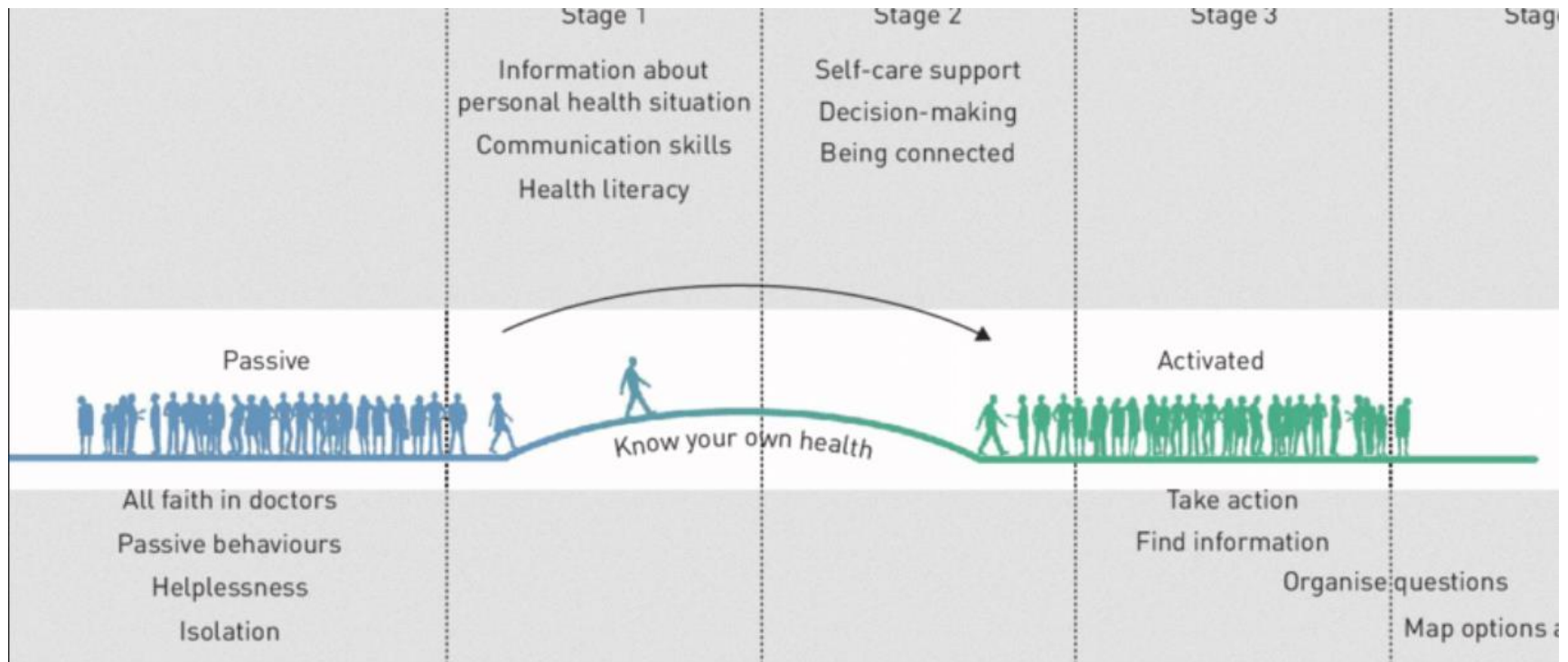
Veel info en
inspiratie uit andere
ziekenhuizen en
literatuur

Winst
Eigen regie
stimmuleren en
ziekte inzicht
vergroten

Prijs
Investing van tijd
door vpk en inzet
meer personeel

Interesse voor werken
op unit en zien van
meerwaarde voor
patient

Startende HD patiënt begeleiden in eigen regie/participatie.

Bron:researchgate.net

Instromen via aparte-unit

Speciale unit voor startende dialysepatiënten.

In rustige omgeving wennen aan de dialyse. (2 patiënten per verpleegkundige) (max 3mnd)

Doelstelling: ziekte-inzicht, op gelijke wijze voorgelicht, op maat, eigen regie/zelfmanagement.

Pilot start medio januari 2024

Vier fasen op de Brug-unit

Info wordt gefaseerd aangeboden en na ieder fase wordt geëvalueerd of patiënt nog meer wil leren.

Pilootmodel biedt handvaten voor zelfmanagementondersteuning

1e fase duurt 2 weken

2e fase 3 weken ect.

Max 10-12 weken . (nb. Pilootfase=voor weinigen haalbaar?)

Stapsgewijs Leerprogramma in 4 fasen

- <https://www.rijnstate.nl/aandoe-ning-en-behandeling/dialyse-brugunit-fase-1/deel-1-de-dialyse-afdeling-van-rijnstate/>

Deel 1: de dialyse-afdeling van Rijnstate

Welkom op de dialyseafdeling van Rijnstate ziekenhuis. Rijnstate heeft twee dialyseafdelingen. De hoofdlocatie in Arnhem en een locatie in Zvenwaa.

Uw dialyse start altijd in Arnhem. Op een later tijdstip is het mogelijk dat u overstuigt naar de locatie Zvenwaa.

De komende weken vertelt u op de Brugunit. Dit is een apart te zien veld waar u met een andere sturende persoon dialyseert. Er is veel ruimte en aandacht van de dialyseverpleegkundige om samen te kijken wat u allemaal zelf wilt en hoe het voor u eruit komt.

Door een vragenlijst in te vullen kan u meer te weten komen over welke dingen u belangrijk vindt om zelf over mee te denken en mogelijk zelf over mee te beslissen. Dit doet u samen met de dialyseverpleegkundige die u informatie kan geven en u de dialysebehandeling eventueel kan aanpassen naar voor u.

Uw behoeft en wensen zijn hierin het startpunt voor ons.

Op de brugunit zijn ook 2 dialyseplekken waar patiënten getraind worden die thuis gaan dialyseren. Deze zijn mogelijk op hallootie tijdstip de training krijgen naast u op de Brugunit.

Wie ziet u tijdens de behandeling?

Op de dialyseafdeling werken veel verschillende mensen. We leggen uit welke mensen dit zijn.

• **Artsen**

Op de dialyseafdeling zorgen nefrologen voor uw behandeling. Een nefroloog is een dokter die is gespecialiseerd in nierziekten. Op de dialyseafdeling kunnen zij om de week lang. Een keer per jaar heeft u een langer gesprek met deze arts. Het kan zijn dat een andere nefroloog in dan uw behandelend nefroloog.

• **Physician Assistant**

De Physician Assistant (PA) is een verpleegkundige die de dokter met een speciale opleiding heeft gedaan. Hij of zij mag samen met de arts overnemen, zoals het behandelen van wonden. Physician Assistants kunnen lang tijdens de behandeling bij vragen of problemen en overleggen altijd met de nefroloog wat te doen. Ze zijn op verschillende dagen aanwezig op de dialyse.

• **Verpleegkundigen**

Op de dialyseafdeling werken dialyseverpleegkundigen. Zij voeren uw dialysebehandeling uit en helpen tijdens de behandeling altijd aanwezig. Zij coördineren de zorg rondom uw dialyse behandeling en geven u uitleg en instructie voor thuis. U kunt voor vragen alle vragen bij hen terecht.

• **Dialyseverpleegkundigen in opleiding**

U leert ook dialyseverpleegkundigen in opleiding kennen. Zij leren in de praktijk. Er is altijd een ervaren dialyseverpleegkundige die hen helpt.

• **Dialyseverpleegkundige**

Heeft u verhuizing (diabetes mellitus)? Op de dialyseafdeling werken ook verpleegkundigen die hier alles van weten. Het is meer over in de folder (Dialyseafdeling van de dialyseafdeling).

• **Medisch maatschappelijk werker**

De medisch maatschappelijk werker kan u helpen met problemen die u heeft door uw ziekte. Dit kunnen allerlei soorten problemen zijn. Hij of zij weet wat u het beste kan helpen. Wat u vertelt is vertrouwelijk. Het betekent dat we niet de naam van de patiënt, maar dat we het werk aan u vragen. Dit gesprek kan tijdens de dialyse zijn of op een apart moment.

• **Diëtist**

Diëtisten zijn mensen die goed weten wat u eet en wat u beter niet kan eten. Het is belangrijk dat u weet wat u eet en drinkt. Het is belangrijk dat u weet wat u eet en drinkt. Het is belangrijk dat u weet wat u eet en drinkt.

• **Afdelingsassistenten en voedingsassistenten**

Zij helpen bij het spijzen van de patiënten. Ze zorgen dat alles op voorraad is en helpen met de dialyseapparaten. Ze zorgen dat alles op voorraad is en helpen met de dialyseapparaten.

• **Technische dienst**

Zij onderhouden en repareren de machines.

• **Medicijnassistent**

Assistenten die bij de infusie zijn of andere afdelingsassistenten. Bij hen kunt u andere mensen helpen om een afspraak te maken bij de nefroloog. Zij houden een oogje in het de wachkamer en registreren van patiënten.

Openingstijden

De dialyseafdeling in Rijnstate Arnhem is geopend op werkdagen tussen 21.00 en 22.30 uur en zaterdag van 21.00 tot zondagavond 22.30 uur.

In Rijnstate Zvenwaa is de afdeling geopend op maandag, woensdag en vrijdag van 07.30 tot 20.00 uur.

Er is altijd een dialyseverpleegkundige en een arts bereikbaar. Maak u zich ergens zorgen over? Kan het niet wachten tot uw volgende dialyse? Het kan naar de dialyseafdeling. Het nummer is 088 - 005 4435.

Buiten de openingstijden is de afdeling altijd via de portier van Rijnstate te bereiken op het telefoonnummer van de dialyse 088 - 005 6653. Deze verbindt u dan door met de dienstende verpleegkundige van de dialyseafdeling.

Problemen thuis

Als u niet bent, moet u een behandeling doorgaan. Het is belangrijk dat u weet wat u doet. Het is belangrijk dat u weet wat u doet. Het is belangrijk dat u weet wat u doet.

Wachtuimte

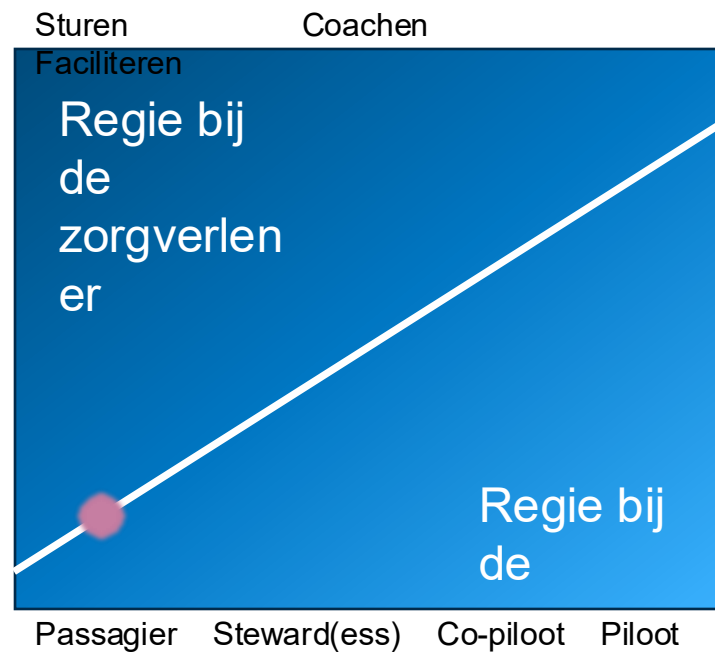
Vooraf u begint met uw behandeling, moet u even wachten in de wachtuimte. Hier is ook een wc vlakbij.

Het pilootmodel

De behoeften van
de patiënt is
altijd leidend!

Bron: aangepast van Diabetes Vereniging Nederland 2015, naar figuur van het Piloten-model in: Zorg voor Beter (z.d.). Kennisbundel Zelfmanagement.

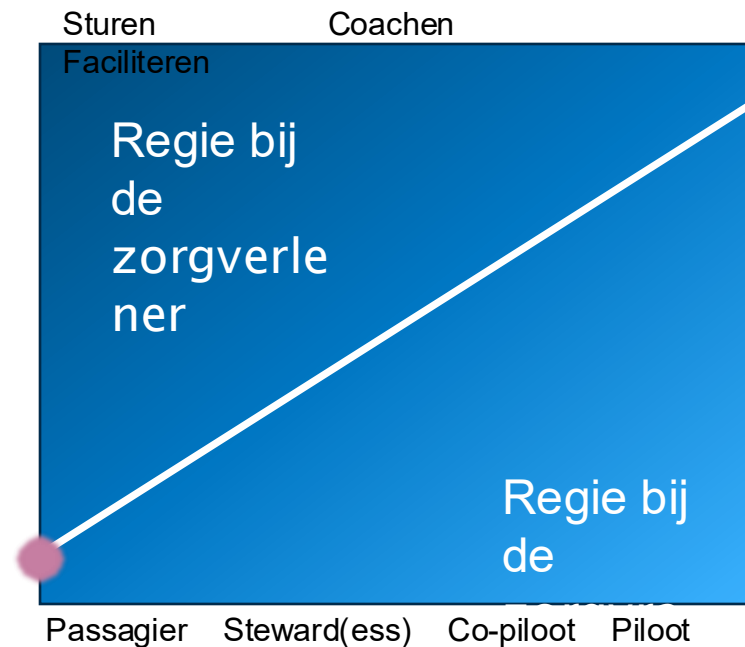
Fase 0 Patiënt is passief

Duur

3 dialyses

Inhoud

- Regels afdeling
- Betrekken mantelzorgers
- Invullen pro actieve zorg

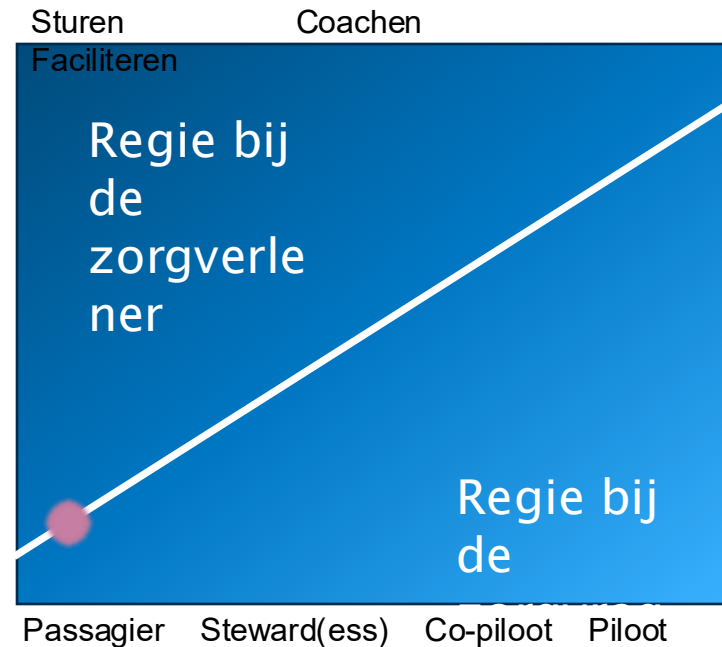
Fase 1 Passagier

Duur

9 dialyses

Inhoud

- Basis van dialyse
- Wegen en afdrucken
- Basiskennis dieet en medicatie
- Diëtist en mwd komen langs
- Bewegen en Mijn Rijnstate
- PAM screening (dia 22)

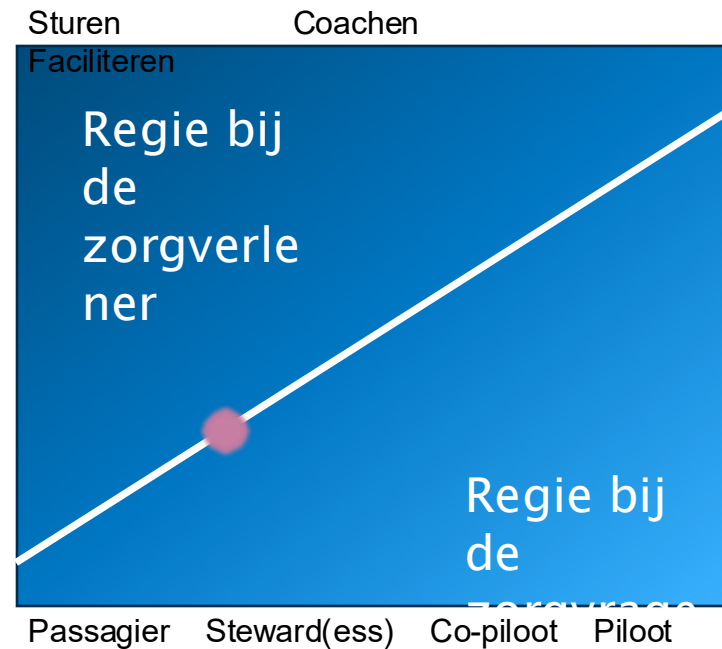
Fase 2 Steward(ess)

Duur

6 dialyses

Inhoud

- Hoe werkt dialyse, verdieping
- Aflezen machine
- Meedenken in behandeling
- Koppeling maken tussen Lab / medicatie en dieet
- Controleren/ klaarleggen van benodigdheden

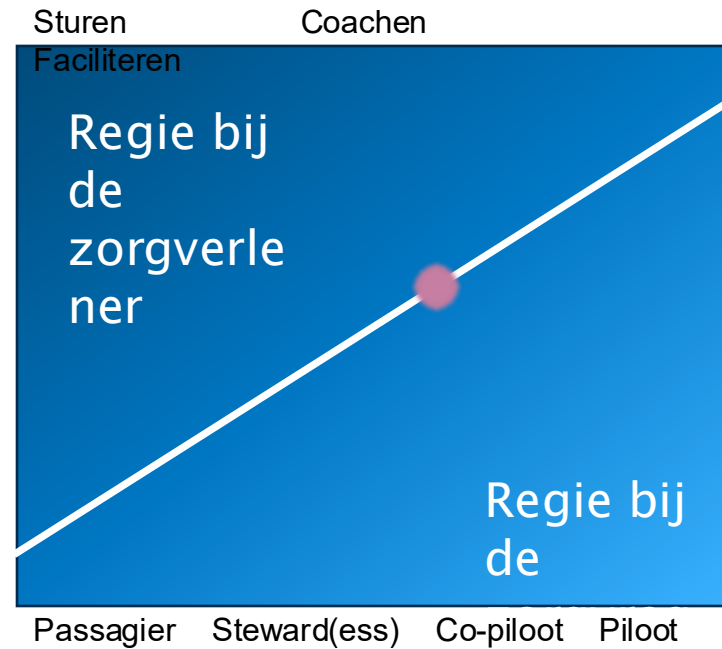
Fase 3 Co-piloot

Duur

9 dialyses

Inhoud

- Aanleren opbouwen
- Machine instellen
- Inzicht in complicaties
- Samen beslissen
- Neemt actief deel aan visite

Fase 4 Piloot

Duur

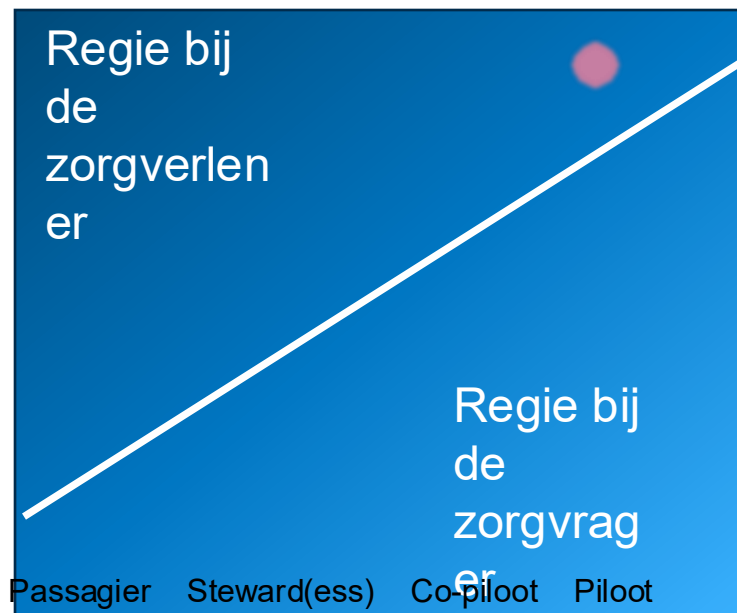
6 dialyses
Thuisdialyse + 15 dialyses

Inhoud

- Interpretieren van alarmen
- Voorstel doen om behandeling aan te passen
- Evt. zelf prikken/katheter aansluiten
- Behandeling echt zelf doen

Sturen
Faciliteren

Coachen

Pamscore en Pilootmodel

<https://komopvoorjezorg.nl/patient-activatie-meetinstrument>

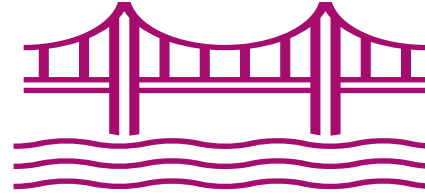
	Uitspraak	Helemaal niet mee eens	Niet mee eens	Mee eens	Helemaal mee eens	n.v.t.
1	Uiteindelijk ben ik zelf verantwoordelijk voor mijn gezondheid.	0	0	0	0	0
2	Een actieve rol op me nemen in de zorg voor mijn gezondheid, heeft de meeste invloed op mijn gezondheid.	0	0	0	0	0
3	Ik heb er vertrouwen in dat ik kan bijdragen aan het voorkomen of verminderen van problemen met mijn gezondheid.	0	0	0	0	0
4	Ik weet wat elk van mijn voorgeschreven medicijnen doet.	0	0	0	0	0
5	Ik heb er vertrouwen in dat ik kan beoordelen of ik naar de dokter moet gaan of dat ik een gezondheidsprobleem zelf kan aanpakken.	0	0	0	0	0
6	Ik heb er vertrouwen in dat ik een dokter mijn zorgen durf te vertellen, zelfs als hij of zij daar niet naar vraagt.	0	0	0	0	0
7	Ik heb er vertrouwen in dat het mij lukt om medische behandelingen die ik thuis moet doen uit te voeren.	0	0	0	0	0
8	Ik begrijp mijn gezondheidsproblemen en wat de oorzaken ervan zijn.	0	0	0	0	0

Handleiding Pilotenkaart voor gebruik bij hemodialysepatiënten

	Passagier	Steward(ess)	Co-piloot	Piloot
Herkenningspunten observatie van gedrag	- Afwachtend - Neemt weinig tot geen initiatief in het gesprek en in ziektemanagement - Stelt niet veel vragen - Ziet 'dokter' nog als autoriteit	- Stelt vragen als iets niet duidelijk is - Komt soms zelfs met eigen vragenlijst bij visite/poli - Neemt eigen verantwoordelijkheid in ziektemanagement maar alleen na instructie zorgverlener	- Komt zelf met een vragenlijst voor visite/poli, niet alleen ter verduidelijking maar ook met alternatieve therapieën of middelen - Is zelf actief op zoek naar informatie en actieve therapieën of middelen - Doet zelf kleine aanpassingen in zijn/haar therapie op basis van eigen meetwaarden en bevindingen analyse	- Actief - Komt zelf met een lijst van onderwerpen en behoeften voor visite/poli - Neemt zelf beslissingen over therapie na advies van zorgverlener in overlegging te hebben genomen
Toetsen van observaties	Stel vragen over: - Wat patient zelf thuis aan ziektemanagement doet - Wat hij/zij wel/niet begrijpt	Stel vragen over: - Wat patient zelf thuis aan ziektemanagement doet - Wat hij/zij wel/niet begrijpt	Vraag naar eigen bevindingen en aanpassingen en ga daarover in gesprek	Vraag naar eigen bevindingen, analyses en aanpassingen en ga daarover in gesprek
Handvatten tot motiveren van meer zelfregie	- Geef positieve feedback op wat patient al zelf goed doet (al is het allen naar controle komen) - Vraag wat hij/zij als zijn/haar verantwoordelijkheid ziet - Leg uit wat het voordeel is om een stapje meer te doen. Geef voorbeelden van een stapje meer	- Geef positieve feedback op wat patient al zelf goed doet (bijvoorbeeld zelf de shunt afdrukken of vochtbeperking naleven) - Vraag waar hij/zij meer grip op zou willen hebben - Leg uit hoe dat zou kunnen en doe een voorstel	- Geef positieve feedback op wat patient al zelf goed doet op het gebied van ziektemanagement en handelingen. - Benoedruk welke positieve effecten dit heeft (gehad) in bijvoorbeeld het fosfaat is gedaald. - Vraag waar hij/zij meer grip op zou willen hebben - Leg uit hoe dat zou kunnen en doe een voorstel	- Erken de enorme rol die patient heeft in zijn/haar ziektemanagement - Vraag naar welke rol, ondersteuning zij/hij van u nodig heeft om dit zo goed mogelijk te kunnen blijven doen - Bied zorg die zoveel mogelijk vraaggericht is

In en- uitstroom Brug unit

Eerste 3 dialyses acute kamer

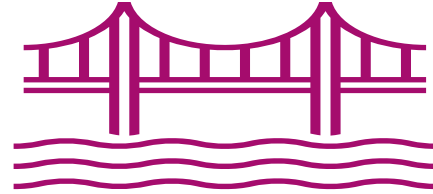
Coördinatie in- en uitstroom

CNS patiënten

Acute patiënten

Geen plek op Brug unit

Praktisch

Vaste zaal , team en dagen voor brug-unit

Wekelijks overleg met planning

Wekelijks visite door PA of nefroloog op vrijdag

Overdracht zoco na Brug periode

Regelmatig discrepantie tussen PAM en verpleegkundige observaties

Op basis van de score kunnen we mensen globaal indelen in de niveaus. We houden de volgende indeling aan.

PAM niveau	Score van vragenlijst
1) Passagier	13 t/m 35
2) Steward(ess)	36 t/m 38
3) Co-piloot	39 t/m 45
4) Piloot	46 t/m 52

Grenzen aan zelfmanagement?

Belemmerend

- Minder competent dan gehoopt
- Beperkte gezondheidsvaardigheden
- Laag geletterd
- Ziek/moe co-morbiditeit
- Coping/acceptatie acute patiënt
- Thuissituatie niet stabiel

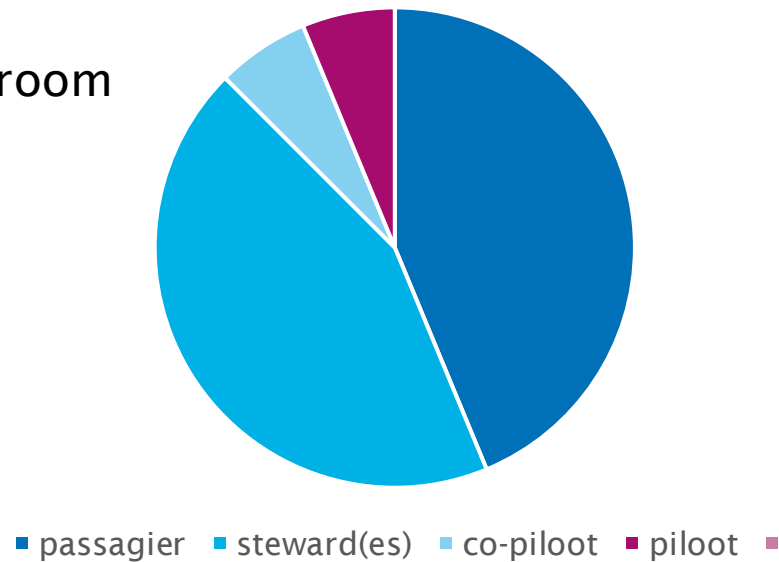
Bevorderend

- (ex) PD vaker co-piloot
- Verbeterde intake/screening
- Signalering van potentiële thuisdialyse kandidaten
- Eenduidig voorlichtingsmateriaal

Het pilotjaar 2024 in cijfers

- 16 patiënten ontvangen
- Zomerstop/weinig instroom
- Evaluatie pilot
- Plan 2025

mate van regie

Rijnstate

November 2024